

Przykładowy egzamin pisemny z prawa rodzinnego i spadkowego

IMIĘ: _____

NAZWISKO: _____

NUMER ALBUMU: _____

Zasady egzaminu:

Najpierw test jednokrotnego wyboru - 40 pytań (cztery potencjalne odpowiedzi na każde z pytań). Odpowiedzi na pytania testowe należy udzielać przez zakreślenie kołem litery z nawiasem na początku poprawnej odpowiedzi. Zmiana odpowiedzi jest niedopuszczalna i skutkowałą będzie przyznaniem 0 punktów.

Następnie 2 kazusy z odpowiedzią opisową. Odpowiedź powinna zawierać nie więcej niż 5 zdań. **Ważne:** w odpowiedziach na kazusy należy pisać wyraźnie - w sposób umożliwiający egzaminatorowi jednoznaczne odczytanie odpowiedzi.

Łączny czas egzaminu 50 minut.

Punktacja:

Każda poprawna odpowiedź na pytanie testowe daje 1 punkt.

W przypadku każdego kazusu można otrzymać od 0 do 5 punktów.

Łącznie maksymalnie 50 punktów.

Ocenianie:

50 pkt - 5!

49-46 pkt - 5

45-42 pkt - 4,5

41-38 pkt - 4

37-34 pkt - 3,5

33-29 pkt - 3

28-0 pkt - 2

TEST

1. Małżeństwo zawarte przed duchownym Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego może wywoływać skutki wynikające z KRO. Wynika to:

- a) z konkordatu pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Kościołem Ewangelicko-Augsburskim;
- b) z porozumień pomiędzy diecezjami Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego a kierownikami właściwych urzędów stanu cywilnego;
- c) z rozporządzenia Rady Ministrów określającego listę kościołów i związków wyznaniowych, gdzie małżeństwa zawarte zgodnie z prawem wewnętrznym kościoła (związku wyznaniowego) wywołują skutki przewidziane w KRO;
- d) z ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zawarcie małżeństwa przez mężczyznę w wieku 16 lat:

- a) jest dopuszczalne za zgodą sądu;
- b) jest niedopuszczalne i zawsze daje podstawę do unieważnienia małżeństwa;
- c) jest niedopuszczalne, z tym, że prawo żądania unieważnienia małżeństwa z powodu tej przeszkody wygasa, jeśli przed wytoczeniem powództwa mężczyzna osiągnął wiek 18 lat;
- d) jest dopuszczalne za zgodą przedstawiciela ustawowego nupturienta.

3. Zasada, że małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie oznacza, że:

- a) małżonkowie w tożsamym zakresie powinni realizować obowiązki określone w KRO i mają względem siebie roszczenie o wykonanie każdego z obowiązków;
- b) zawarcie małżeństwa stanowi umowę o charakterze wzajemnym;
- c) każdego z małżonków dotyczy ten sam katalog praw i obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa, jednak ich konkretna realizacja zależy do osobistej sytuacji każdego z małżonków;
- d) obowiązuje zasada równej stopy życiowej małżonków.

4. Mąż i siostra jego żony:

- a) są spokrewnieni w drugim stopniu;
- b) nie są spokrewnieni;
- c) są spokrewnieni w trzecim stopniu;
- d) są spowinowaceni w pierwszym stopniu.

5. Zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym, powództwo o zaprzeczenie macierzyństwa po śmierci dziecka, które zmarło przed osiągnięciem pełnoletności:

- a) może wytoczyć wyłącznie matka dziecka do dnia, w którym dziecko osiągnęłoby pełnoletność;
- b) może wytoczyć mężczyzna, którego ojcostwo zostało ustalone z uwzględnieniem macierzyństwa kobiety wpisanej w akcie urodzenia dziecka jako jego matka w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się, że kobieta wpisana w akcie urodzenia dziecka nie jest matką dziecka, nie później jednak niż do dnia, w którym dziecko osiągnęłoby pełnoletność;
- c) jest bezwzględnie niedopuszczalne;
- d) może wytoczyć wyłącznie prokurator do dnia, w którym dziecko osiągnęłoby pełnoletność.

6. Orzeczenie rozwodu, o który wystąpił małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia:
- a) jest możliwe pomimo braku zgody drugiego małżonka, jeśli brak takiej zgody jest spowodowany np. chęcią uniemożliwienia małżonkowi winnemu rozkładu pożycia zawarcia nowego małżeństwa z osobą, z którą ma dziecko pozamałżeńskie;
  - b) nie jest możliwe w żadnym wypadku;
  - c) nie jest możliwe, jeśli drugi małżonek odmawia zgody na rozwód;
  - d) nie jest możliwe, jeśli drugi małżonek żąda orzeczenia separacji.
7. Jeśli dziecko urodziło się przed 180 dniem od zawarcia małżeństwa:
- a) nie działa domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki;
  - b) nie można żądać zaprzeczenia ojcostwa, jeśli w chwili zawarcia małżeństwa mąż matki wiedział o ciąży;
  - c) do zaprzeczenia ojcostwa wystarczy oświadczenie męża matki, że nie jest ojcem dziecka (chyba, że wiedział o ciąży);
  - d) do zaprzeczenia ojcostwa konieczne jest wykazanie, że mąż matki nie jest ojcem dziecka.
8. Wyrażenie przez rodziców zgody na sprzedaż przez szesnastoletnie dziecko nabytego zapisem windykacyjnym samochodu osobowego bez zezwolenia sądu opiekuńczego:
- a) skutkuje nieważnością umowy sprzedaży;
  - b) skutkuje bezskutecznością zawieszoną umowy sprzedaży;
  - c) skutkuje potrzebą rozważenia zasadności ograniczenia władzy rodzicielskiej rodziców dziecka;
  - d) jest skuteczne.
9. W przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej:
- a) sąd obligatoryjnie zawiesza władzę rodzicielską;
  - b) sąd pozbawia władzy rodzicielskiej;
  - c) sąd może zawiesić władzę rodzicielską;
  - d) sąd może pozbawić władzy rodzicielskiej na czas trwania przeszkody.
10. Przyniesienie, którego skutkiem jest zmiana miejsca zamieszkania małoletniego w Polsce na miejsce zamieszkania w innym państwie:
- a) jest dopuszczalne wyłącznie w jednym przypadku, tj. gdy nie można dziecku zapewnić odpowiedniego środowiska rodzinnego w Polsce;
  - b) jest dopuszczalne, jeśli przysposabiającym jest osoba, która wcześniej przysposobiła brata lub siostrę przysposobianego;
  - c) jest dopuszczalne bez ograniczeń;
  - d) jest dopuszczalne tylko w formule przysposobienia całkowitego.
11. Wartość uzasadnionych potrzeb uprawnionego do świadczeń alimentacyjnych będącego małoletnim dzieckiem należnych od rodzica wyznaczana jest:
- a) według wskaźnika istotnego pogorszenia sytuacji majątkowej;
  - b) według wskaźnika niedostatku;
  - c) według zasady równej stopy życiowej;
  - d) zgodnie z zasadami współżycia społecznego.

12. Marta i Piotr pozostawali w związku małżeńskim. Sąd orzekł separację małżonków. Sto osiemdziesiąt dni od uprawomocnienia się orzeczenia separacji Marta urodziła dziecko, którego biologicznym ojcem był Mateusz:

- a) powództwo o zaprzeczenie ojcostwa dziecka może wytoczyć Mateusz w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się, że dziecko od niego nie pochodzi, nie później jednak niż do dnia osiągnięcia przez dziecko pełnoletności;
- b) powództwo o zaprzeczenie ojcostwa dziecka może wytoczyć Piotr w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o urodzeniu dziecka przez żonę, nie później jednak niż do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności;
- c) powództwo o zaprzeczenie ojcostwa dziecka może wytoczyć Marta w ciągu roku od dnia, w którym dowiedziała się, że dziecko nie pochodzi od Piotra, nie później jednak niż do dnia osiągnięcia przez dziecko pełnoletności;
- d) nie nastąpiło ustalenie ojcostwa Piotra z uwagi na orzeczenie separacji.

13. Marianna i Tomasz pozostawali we wspólnym pożyciu. W toku procedury medycznie wspomaganey prokreacji Tomasz, jeszcze przed przeniesieniem do organizmu Marianny zarodka utworzonego z komórek rozrodczych pochodzących od anonimowego dawcy, oświadczył przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, że będzie ojcem dziecka, które urodzi się w następstwie procedury medycznie wspomaganey prokreacji z zastosowaniem tych komórek, a Marianna jednocześnie potwierdziła, że ojcem dziecka będzie Tomasz. Z uwagi na komplikacje medyczne przeniesienie zarodka do organizmu Marianny opóźniło się. Dziecko urodziło się dopiero 25 miesięcy po złożeniu oświadczeń przez Tomasza i Mariannę.

- a) oświadczenie Tomasza było bezskuteczne (nie nastąpiło ustalenie jego ojcostwa);
- b) nastąpiło ustalenie ojcostwa Tomasza, ale może on wytoczyć powództwo o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa w terminie roku od urodzenia się dziecka;
- c) nastąpiło ustalenie ojcostwa Tomasza, ale wyłącznie Marianna może wytoczyć powództwo o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa w terminie roku od urodzenia się dziecka;
- d) nastąpiło definitywne ustalenie ojcostwa Tomasza i nikt nie może wytoczyć powództwa o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa.

14. Justyna i Wiktor byli rodzicami 8-letniej Klaudyny. Rodzice żyli w rozłączeniu, jednak obojgu przysługiwała władza rodzicielska. Klaudyna odziedziczyła po babce wartościową kolekcję obrazów. Jednym z nich zainteresowała się żona Wiktora – Marta. Umowę sprzedaży obrazu z Martą może zawrzeć w imieniu Klaudyny:

- a) wyłącznie Justyna;
- b) Justyna albo Wiktor;
- c) wyłącznie Justyna i Wiktor działając łącznie;
- d) wyłącznie kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy.

15. Genowefa pozostawała w związku małżeńskim z Piotrem. Postanowiła przysposobić swojego 12-letniego siostrzeńca – Sebastiana. Piotr był częściowo ubezwłasnowolniony:

- a) przysposobienie Sebastiana przez Genowefę może nastąpić bez zgody Piotra;
- b) przysposobienie Sebastiana przez Genowefę powinno nastąpić za zgodą Piotra, jednak w razie odmowy zgody na przysposobienie może zezwolić sąd opiekuńczy;
- c) przysposobienie Sebastiana przez Genowefę nie może nastąpić bez zgody Piotra;
- d) przysposobienie Sebastiana przez Genowefę nie może nastąpić bez zgody kuratora ustanowionego dla ubezwłasnowolnionego częściowo Piotra.

16. Janina urodziła syna – Piotra, którego ojcem był Patryk. Ojcostwo Patryka zostało ustalone wyrokiem sądu. Rodzice nie złożyli zgodnych oświadczeń w sprawie nazwiska dziecka. Gdy Piotr miał 5 lat, Janina zawarła związek małżeński z Grzegorzem:

- a) małżonkowie mogą złożyć przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego zgodne oświadczenia, że Piotr będzie nosił takie samo nazwisko, jakie nosiłoby ich wspólne dziecko;
- b) wyłącznie Janina może za zgodą Patryka złożyć oświadczenie, że Piotr będzie nosił takie samo nazwisko, jakie nosiłoby wspólne dziecko małżonków;
- c) nie jest możliwa zmiana nazwiska Piotra na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego;
- d) małżonkowie mogą za zgodą Patryka złożyć przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego zgodne oświadczenia, że Piotr będzie nosił takie samo nazwisko, jakie nosiłoby ich wspólne dziecko.

17. Jeżeli rodzice przysposobionego wyrazili przed sądem opiekuńczym zgodę na przysposobienie bez wskazania osoby przysposabiającego:

- a) rozwiązanie przysposobienia dopuszczalne jest jedynie w wyjątkowych przypadkach, na wniosek przysposobionego, jeżeli jest to zgodne z jego dobrem;
- b) nie jest dopuszczalne rozwiązanie przysposobienia jak również ponowne przysposobienie za życia przysposabiającego;
- c) rozwiązanie przysposobienia dopuszczalne jest z ważnych powodów na wniosek przysposobionego lub przysposabiającego;
- d) nie jest dopuszczalne rozwiązanie przysposobienia, ale takie przysposobienie nie stoi na przeszkodzie ponownemu przysposobieniu za życia przysposabiającego.

18. Jan miał 32-letniego syna Roberta oraz 35-letnią córkę Julię. Żyli również rodzice Jana – 84-letnia Gertruda oraz 85-letni Józef. Obowiązek alimentacyjny na rzecz Jana:

- a) obciąża Roberta i Julię (w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym) przed Gertrudą i Józefem;
- b) obciąża Julię przed Robertem, Gertrudą i Józefem;
- c) obciąża Gertrudę i Józefa w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym przed Robertem i Julią;
- d) obciąża Roberta i Julię (solidarnie) przed Gertrudą i Józefem.

19. Wynagrodzenie opiekuna:

- a) pokrywa się z dochodów lub z majątku osoby, dla której opieka została ustanowiona, a jeżeli osoba ta nie ma odpowiednich dochodów lub majątku, ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej;
- b) pokrywa się zawsze ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej;
- c) opieka jest sprawowana zawsze bezpłatnie;
- d) pokrywa się z należnych podopiecznemu świadczeń alimentacyjnych.

20. Kurator osoby ubezwłasnowolnionej częściowo:

- a) zawsze jest powołany do jej reprezentowania i zarządu jej majątkiem;
- b) jest powołany do jej reprezentowania i zarządu jej majątkiem, jeżeli sąd opiekuńczy tak postanowi;
- c) jest powołany do jej reprezentowania i zarządu jej majątkiem, chyba że sąd opiekuńczy postanowi inaczej;
- d) nigdy nie jest powołany do jej reprezentowania i zarządu jej majątkiem.

21. Do spadku wchodzi:

- a) prawo do zwrotu nadpłaty podatku;
- b) roszczenie o odszkodowanie za niesłuszne skazanie;
- c) autorskie prawa osobiste;
- d) prawo do renty z tytułu uszkodzenia ciała.

22. Chwilą otwarcia spadku jest:

- a) data śmierci spadkodawcy;
- b) data i godzina śmierci spadkodawcy;
- c) data rozpoczęcia postępowania spadkowego;
- d) data i godzina rozpoczęcia postępowania spadkowego.

23. Niezdolność względną do dziedziczenia ma osoba, która:

- a) została wydziedziczona;
- b) nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych;
- c) nie żyła w chwili otwarcia spadku;
- d) nie posiada obywatelstwa polskiego.

24. Za niegodnego nie może zostać uznana osoba, która:

- a) dziedziczy na podstawie testamentu;
- b) dziedziczy na podstawie ustawy;
- c) jest zapisobiercą;
- d) jest destynatariuszem zawartego w testamencie polecenia.

25. Stwierdzenie niegodności dziedziczenia następuje w:

- a) w postępowaniu procesowym;
- b) w postępowaniu nieprocesowym;
- c) w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku;
- d) przed notariuszem.

26. Małżonek spadkodawcy jest uprawniony do dziedziczenia ustawowego, jeśli:

- a) pozostawał w separacji faktycznej ze spadkodawcą;
- b) pozostawał w separacji prawnej ze spadkodawcą;
- c) zmarł przed spadkodawcą;
- d) zmarł jednocześnie ze spadkodawcą.

27. Jeżeli jest kilku obdarowanych przez spadkodawcę, a uprawniony do zachowku nie może otrzymać go od spadkobierców lub zapisobierców windykacyjnych:

- a) wszyscy obdarowani odpowiadają solidarnie za zapłatę uprawnionemu zachowku;
- b) obdarowani odpowiadają względem uprawnionego do zachowku proporcjonalnie w stosunku do wysokości otrzymanych przysporzeń;
- c) osoba obdarowana przez spadkodawcę później ponosi odpowiedzialność przed osobą obdarowaną przez spadkodawcę wcześniej;
- d) wobec uprawnionego do zachowku, odpowiadają jedynie ci obdarowani, którzy otrzymali swoją darowiznę na dziesięć lat przed chwilą otwarcia spadku.

28. Pasiерб spadkodawcy jest uprawniony do dziedziczenia ustawowego:

- a) jeśli w chwili otwarcia spadku był sierotą;
- b) jeśli gmina odrzuci spadek;
- c) w zbiegu z rodzeństwem spadkodawcy;
- d) w zbiegu z dziećmi spadkodawcy.

29. Spadkobierca może zbyć w całości lub w części spadek najwcześniej od momentu, gdy:

- a) nastąpiło jego otwarcie;
- b) przyjął spadek, choćby nastąpiło to z ograniczeniem odpowiedzialności za długi spadkowe;
- c) uprawomocniło się postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku na jego rzecz;
- d) nastąpiło zawarcie umowy o dział spadku, której był stroną.

30. Spadkobiercy do chwili przyjęcia spadku ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe:

- a) tylko ze spadku;
- b) solidarnie z całego swojego majątku;
- c) solidarnie, ale tylko do wysokości swojego udziału w spadku;
- d) subsydiarnie, ale tylko do wysokości swojego udziału w spadku.

31. Roszczenie o zachówek ma:

- a) syn spadkobiercy, który został pominięty w testamencie i został uznany za niegodnego dziedziczenia po tym, jak zabił ojca;
- b) była żona spadkodawcy, która została pominięta w testamencie;
- c) córka spadkodawcy, która została pominięta w testamencie i nazwała go w czasie ostatniego przyjęcia urodzinowego „głupcem”;
- d) konkubina spadkodawcy, która została pominięta w testamencie.

32. Częściowy dział spadku dopuszczalny jest:

- a) tylko w przypadku działu umownego;
- b) tylko w przypadku działu sądowego;
- c) w przypadku działu sądowego tylko z ważnych powodów;
- d) w przypadku działu umownego tylko z ważnych powodów.

33. Spadkobierca testamentowy nabywa obowiązki należące do spadku z chwilą:

- a) wydania przez sąd orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku lub sporządzenia przez notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia;
- b) upływu terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku;
- c) śmierci spadkodawcy;
- d) otwarcia i ogłoszenia testamentu.

34. Do zapisów zwykłych nie znajdują odpowiedniego zastosowania:

- a) przepisy o powołaniu spadkobiercy do dziedziczenia;
- b) przepisy o zdolności spadkobiercy do dziedziczenia;
- c) przepisy o niegodności dziedziczenia;
- d) przepisy o ochronie dziedziczenia.

35. Jeżeli spadkodawca powołał kilku spadkobierców testamentowych, a jeden z nich nie może być spadkobiercą, przeznaczony dla niego udział, w braku odmiennej woli spadkodawcy:

- a) podlega dziedziczeniu ustawowemu;
- b) przypada zawsze w częściach równych dzieciom osoby, która nie może być spadkobiercą, przy czym tę zasadę stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych;
- c) przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym w stosunku do wielkości przypadających im udziałów;
- d) przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym w częściach równych.

36. Jeżeli ten, kto uzyskał sądowe stwierdzenie nabycia spadku, lecz spadkobiercą nie jest, rozporządza prawem należącym do spadku na rzecz osoby trzeciej:

- a) stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie osób, które dokonały czynności prawnej z osobą nieuprawnioną do rozporządzania rzeczą ruchomą;
- b) osoba, na której rzecz rozporządzenie następuje, nabywa dane prawo, chyba że czynność prawna była nieodpłatna;
- c) osoba, na której rzecz rozporządzenie następuje, nabywa prawo, chyba że działa w złej wierze;
- d) osoba, na której rzecz rozporządzenie następuje, zostaje zwolniona od danego obowiązku, chyba że czynność prawna była nieodpłatna.

37. Po chwili działu spadku spadkobierca:

- a) odpowiada za długi spadkowe w stosunku do wielkości swojego udziału w spadku;
- b) odpowiada za długi spadkowe zawsze w sposób nieograniczony;
- c) ponosi za długi spadkowe odpowiedzialność solidarną łącznie z pozostałymi spadkobiercami;
- d) odpowiada za długi spadkowe jedynie z przedmiotów, które otrzymał ze spadku.

38. Odpowiedzialność spadkobiercy z tytułu poleceń:

- a) jest zawsze nieograniczona;
- b) jest ograniczona jedynie w wypadku przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza;
- c) jest zawsze ograniczona do wartości stanu czynnego spadku;
- d) jest ograniczona jedynie do przedmiotów wchodzących w skład spadku.

39. Wartość przedmiotu darowizny doliczonej do spadku na potrzeby obliczenia zachowku oblicza się:

- a) według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili otwarcia spadku;
- b) według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili ustalania zachowku;
- c) według stanu z chwili otwarcia spadku, a według cen z chwili ustalania zachowku;
- d) według stanu i cen z chwili ustalania zachowku.

40. Jeżeli brak jest zgody któregośkolwiek z pozostałych spadkobierców na rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku, rozporządzenie to jest:

- a) bezwzględnie nieważne;
- b) zawsze bezskuteczne;
- c) bezskuteczne o tyle, o ile naruszałoby uprawnienia przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziale spadku;
- d) w pełni skuteczne, jeżeli nabywca udziału w takim przedmiocie pozostaje w dobrej wierze.

KAZUSY

Kazus nr 1

Po porodzie matka stawiała się w urzędzie stanu cywilnego w celu zgłoszenia urodzenia dziecka. Matka oświadczyła kierownikowi urzędu stanu cywilnego, że pozostaje w związku małżeńskim, ale jej mąż nie jest ojcem dziecka i nie chce, żeby został wpisany do aktu urodzenia jako ojciec. Mąż od 2 lat przebywa na misji wojskowej i nie opuścił od tego czasu bazy. Matka przedłożyła odpowiednie oświadczenie od męża i dowódcy bazy wojskowej. Przeprowadziła też Tomasza Kowalskiego, który stwierdził, że jest ojcem dziecka i chciałby uznać ojcostwo.

Czy kierownik urzędu stanu cywilnego powinien przyjąć od Tomasza Kowalskiego oświadczenie o uznaniu ojcostwa?

Miejsce na odpowiedź:

Kazus nr 2

Balbina jest wdową i ma dwóch dorosłych synów. Jest właścicielką dwóch mieszkań i chce podarować jedno z nich jednemu z synów. Nie planuje natomiast sporządzać testamentu.

Czy jest możliwe, żeby darowizna dokonana na rzecz syna nie była mu zaliczona na schedę, jeżeli synowie odziedziczą spadek po Balbinie po $\frac{1}{2}$ i będą chcieli dokonać jego działu?

Miejsce na odpowiedź: